

**REPUBLIKA HRVATSKA
PRAVOBRANITELJICA ZA DJECU**

DPR –711-01/09-002

Zagreb, 10. rujna 2009.

**MINISTARSTVO PRAVOSUDA
n/p ministra
prof.dr.sc. Ivana Šimonovića**

Predmet: preporuka za pružanje pomoći i podrške djeci žrtvama i svjedocima kaznenih djela
- dostavlja se

Poštovani,

Ured pravobranitelja za djecu u okviru svojih zakonom propisanih ovlasti prati ostvarivanje prava djece na brojnim područjima od kojih je jedno i zaštita prava djece u okviru pravosudnog sistema. Učestala obraćanja roditelja djece, koja su žrtve kaznenih djela ili njihovi svjedoci, ukazuju na potrebu da se toj kategoriji djece pruži posebna skrb tijekom postupka kako bi ih se zaštitilo od sekundarne viktimizacije. Naime, počinjenje nasilja nad djetetom ili svjedočenje nasilnim ponašanjima drugih, izuzetno je stresno iskustvo, a kasnije sudjelovanje u sudskom postupku, davanje iskaza te suočavanje s počiniteljem neugodno je iskustvo i za odrasle osobe, a kamoli za djecu koju neadekvatni postupci mogu dodatno traumatizirati.

Prepoznajući potrebu da se žrtvama i svjedocima kaznenih djela osigura podrška i pomoć, Vaše Ministarstvo je u suradnji s UNDP otvorilo Urede za podršku svjedocima i žrtvama pri nekim županijskim sudovima i Općinskom kaznenom sudu u Zagrebu po uzoru na rješenja nekih europskih zemalja. Nažalost ograničen broj tih Ureda (Zagreb, Vukovar, Osijek i Zadar), ali i predviđeno vrijeme njihova djelovanja do početka studenoga ove godine, teško može zadovoljiti potrebe te se postavlja pitanje osiguranja podrške i pomoći žrtvama kaznenih djela po prestanku njihova rada. Izmjenama Zakona o sudovima (NN 113/08), koje stupaju na snagu 1. studenog 2009.g., otvorena je mogućnost da se pri svakom županijskom sudu organizira podrška svjedocima i žrtvama na sudu te Vam stoga preporučamo da žurno osigurate funkcioniranje ovog vida pomoći djeci i maloljetnim žrtvama i svjedocima, budući da su oni posebno ranjiva skupina, koju treba posebno zaštititi. Pri tom valja standardizirati postupanje u odnosu na ispitivanje djece žrtava i svjedoka budući da je praksa stručnih suradnika i sudaca u ispitivanju djece vrlo različita, osobito vezano uz korištenje tehničkih uređaja, osiguranja prisutnosti stručnih osoba te korištenja mogućnosti ispitivanje djece izvan prostorija suda.

Ono što bismo ovom prilikom željeli naglasiti je i potreba da se sustav podrške i pomoći djeci i maloljetnim žrtvama i svjedocima organizira kao jedinstvena mreža pružatelja ove vrste usluge za žrtve i svjedoke, ne samo onih nasilnih djela koja su u nadležnosti županijskih sudova, već i općinskih, kao i prekršajnih sudova, koji se također susreću sa žrtvama i svjedocima kojima je potrebno pružiti pomoć i podršku. U taj sustav trebalo bi uključiti i policiju budući da je upravo policija ta koja se prva susreće sa žrtvom ili svjedokom te bi joj trebala pružiti zaštitu i pomoć. Naime, djeci i maloljetnim svjedocima i žrtvama treba omogućiti sigurno i podržavajuće okruženje, osobu od povjerenja koja će ga zaštititi i kojoj se dijete i maloljetnik može obratiti za pomoć i podršku odmah nakon počinjenja djela, za vrijeme, ali i nakon sudskog postupka što nažalost u sadašnjim organizacijskim uvjetima nije slučaj. Roditeljima i zakonskim zastupnicima djece žrtava, kao i samoj djeci, potrebno je pružiti i kvalitetnu informaciju o njihovim pravima u sudskom postupku te im prema potrebi pružiti i pravnu pomoć osobito u slučaju postavljanja odštetnog zahtjeva ili nastavka kaznenog postupka po privatnoj tužbi. Upravo je stoga nužno osnaživanje službe za podršku svjedocima i žrtvama koja bi mogla odgovoriti ovim zahtjevima.

Mišljenja smo da, osim osnaživanja Službe za podršku svjedocima i žrtvama na sudovima, djecu u postupcima na sudovima treba zaštititi i provodeći u potpunosti postojeće zakonske odredbe, posebice one navedene u Zakonu o sudovima za mladež, a koje se odnose na stručne suradnike. Naime, iako Zakon o sudovima za mladež propisuje obvezu zapošljavanja stručnih suradnika izvanpravne struke i na općinskoj i na županijskoj razini, rijetki su županijski sudovi koji imaju stručne suradnike pri vijećima za mladež. Dapače, ni svi općinski sudovi nemaju u svom sastavu ove stručnjake. Također, po našim saznanjima, većina stručnih suradnika koji rade na općinskim sudovima nema niti minimum prostornih uvjeta za individualni rad, što je jedan od osnovnih preduvjeta za kvalitetno i profesionalno postupanje prema zlostavljanoj i traumatiziranoj djeci. Stoga vam preporučamo da stručne suradnike na sudovima podržite i prepoznate kao velik potencijal u zaštiti prava i interesa djece, koja se pojavljuju u postupcima na sudu, tim prije što je njihov status već implementiran u pozitivno zakonodavstvo te osigurate uvjete za njihov kvalitetan rad.

Podržavajući odnos prema žrtvi i svjedoku kaznenog djela zasigurno može pridonijeti i kvaliteti i učinkovitost samog sudskog postupka te vas stoga ljubazno molimo da ove naše preporuke prihvatite. Molimo vas da nas temeljem čl. 10. st. 2. Zakona o pravobranitelju za djecu (NN 96/03) izvijestite o poduzetim mjerama vezano uz ove preporuke.

S poštovanjem,

PRAVOBRANITELJICA ZA DJECU

Mila Jelavić, dipl.iur.